

Protocol Internetgebruik en Social Media stichting MOZON

Montessorischool Helmond – Venlo – Venray - Weert

Er is veel te doen geweest rondom veilig gebruik van Internet door leerlingen en leerkrachten. Het Ministerie heeft daar in het verleden op aandringen van de Tweede Kamer extra geld voor beschikbaar gesteld. Toch vragen veel scholen zich af of beveiligen eigenlijk wel zin heeft.

Beveiligen kan op verschillende manieren:

Een van de meest bekende manieren is het filteren op kenwoorden, maar het filteren daarop schermt echt niet alles af.

Een tweede manier is het afschermen van sommige websites, maar men mag zich afvragen of die filtering aansluit op de onderwijsvisie van de school.

Er zijn nog meer manieren van filteren, maar MOZON heeft gekozen voor het schrijven van een protocol rondom het gebruik van Internet conform een voorbeeldprotocol van de Algemene Vereniging van Schoolleiders (AVS).

Dit protocol wordt, na verkregen instemming van de GMR, met de ouders gecommuniceerd en opgenomen in de schoolgids van iedere school.

Een website die informeert over het veilig gebruik van internet waaronder 'Kinderen, ouders en internet' is www.surfopsafe.nl. Uiteraard is op Kennisnet het een en ander over beveiliging en mogelijkheden voor content filtering te vinden:

www.kennisnet.nl/thema/veilig/contentfiltering/index.html

Internetgebruik op school

De kinderen van onze scholen kunnen gebruik maken van internet. Wij hebben ervoor gekozen de kinderen vanaf groep 1 die mogelijkheid te bieden. Wij maken hiervoor gebruik van Kennisnet. Kennisnet heeft een eigen Nederlandstalige zoekmachine die kinderen in principe leidt naar Nederlandstalige sites die geselecteerd zijn, waardoor zaken als racistische uitingen en pornografie niet zomaar benaderd kunnen worden. Kinderen kunnen echter ook andere zoekmachines gebruiken.

Elk kind vanaf groep 5 krijgt een eigen e-mail adres, waarmee met andere kinderen gecommuniceerd kan worden.

Waarom internet?

Kinderen maken gebruik van internet ter verrijking van het onderwijs: om informatie te zoeken, contacten te leggen met leerlingen van andere scholen en deskundigen te kunnen raadplegen. De software die in ontwikkeling is, verwijst meer en meer naar internetsites voor aanvullend, actueel of alternatief materiaal. Internetactiviteiten worden hiermee steeds meer onderdeel van methodes en leergangen. De software bij methodes kan in de toekomst door kinderen ook via internet benaderd worden.

Afspraken

Samen met de kinderen en de leerkrachten hebben wij een aantal afspraken gemaakt:

Afspraken met de kinderen

- Geef nooit persoonlijke informatie door op internet, zoals namen, adressen en telefoonnummers, zonder toestemming van de leerkracht;
- Vertel het je leraar meteen als je informatie tegenkomt waardoor je je niet prettig voelt of waarvan je weet dat dat niet hoort. Houd je je aan de afspraken, dan is het niet jouw schuld dat je zulke informatie tegenkomt;
- Leg nooit verdere contacten met iemand zonder toestemming van je leraar;
- Verstuur bij e-mail berichten nooit foto's van jezelf of van anderen zonder toestemming van je leraar;
- Beantwoord nooit e-mail waarbij je je niet prettig voelt of waar dingen in staan waarvan je weet dat dat niet hoort. Het is niet jouw schuld dat je zulke berichten krijgt. Verstuur ook zelf dergelijke mailtjes niet;
- Spreek van tevoren met je leraar af wat je op internet wilt gaan doen.

Afspraken met de leerkrachten

- Internet wordt gebruikt voor opbouwende educatieve doeleinden;
- Sites die wij kinderen willen laten gebruiken worden eerst door de leerkracht bekeken;
- Er worden geen sites bekeken die niet aan onze fatsoensnormen voldoen;
- Er wordt aan de kinderen uitgelegd waarom zij bepaalde sites wel of niet mogen bekijken;
- Als leerkracht draag je zorg voor een omgeving waarin kinderen open kunnen vertellen wanneer zij op een ongewenste, onbedoelde site komen. Het is meestal immers niet hun schuld;
- Regels en wetten met betrekking tot copyright worden in acht genomen;
- Informatie die terug te voeren is op leerlingen mag niet op het openbare deel van het net terechtkomen;
- Namen in combinatie met foto's van kinderen worden niet op het net gepubliceerd. In voorkomende gevallen alleen met toestemming van de ouders. Ook voor het publiceren van individuele foto's wordt eerst toestemming gevraagd;
- Voor e-mail geldt ook het briefgeheim, maar op grond van hun pedagogische verantwoordelijkheid mogen de leerkrachten e-mail van leerlingen bekijken.

Op advies van het Centrum voor Jeugd en Gezin (www.hetcjg.nl) is er specifiek voor het gebruik/misbruik van Social Media de volgende passage in ons internetprotocol opgenomen:

Social Mediagebruik onderwijs

Social Media zijn niet meer weg te denken in onze maatschappij en dus ook niet bij iedereen die betrokken is bij scholen. Social media kunnen een goede bijdrage leveren aan de professionaliteit van onderwijspersoneel en de kwaliteit van het onderwijs. Net zoals bij de introductie van internet en e-mail levert het gebruik van social media vragen op over het gebruik van deze individuele en meestal openbare communicatiekanalen.

Uitgangspunt is dat professionals zelf weten hoe zij hiermee verstandig omgaan.

Het digitale gedrag op social media wijkt niet af van het real life gedrag binnen de school. Toch zijn er in scholen verschillen in kennis en ervaringen met, en meer of minder enthousiasme over social media. Dit protocol heeft als doel de dialoog over het gebruik ervan op gang te brengen en een handreiking te bieden voor meer duidelijkheid in het grijze gebied tussen binnen- en buitenschools mediagebruik.

Onder social media verstaan we:

- Twitter
- Hyves
- Facebook
- LinkedIn
- Youtube en de wat minder bekende varianten daarop.

Richtlijnen gebruik social media

1. Medewerkers van MOZON delen kennis en andere waardevolle informatie;
2. Bij onderwijs onderwerpen maken medewerkers duidelijk of zij op persoonlijke titel of namens MOZON publiceren;
3. Medewerkers van MOZON publiceren geen vertrouwelijke informatie op social media;
4. Ga niet in discussie met een leerling of ouder op social media;
5. Schoolbestuurders, schoolleiders en leidinggevenden zijn altijd vertegenwoordiger van MOZON – ook als zij een privémening verkondigen. Bij twijfel niet publiceren;
6. Medewerkers van MOZON zijn persoonlijk verantwoordelijk voor wat zij publiceren;
7. Medewerkers van MOZON weten dat publicaties op social media altijd vindbaar zijn;
8. Bij twijfel over een publicatie of over de raakvlakken met MOZON zoeken medewerkers contact hun leidinggevende;
9. MOZON zorgt ook digitaal voor een veilig klimaat en communiceert met medewerkers, leerlingen en ouders hoe zij dit doet;
10. MOZON legt vast welke maatregelen zij neemt bij digitale overtredingen van medewerkers, leerlingen en ouders en communiceert dit met deze doelgroepen.

Praktische voorbeelden

Kennisdeling

Via Twitter of in LinkedIn-groepen (bijvoorbeeld Schooljournaal of Onderwijs 2.0) kan onderwijspersoneel zich mengen in discussies over onderwijszaken. Dit kan op basis van persoonlijke ervaringen. Als een standpunt van de school of de organisatie gepubliceerd wordt, vermeldt de schrijver dit.

Verantwoordelijkheid

Hoofregel: het gedrag van leraren op Hyves, Facebook, Youtube en Twitter wijkt niet af van wat in de klas of op school gebruikelijk is.

Dit doen we niet:

- Foto's of filmpjes van leraren op vakantie of in beschonken toestand op een feest;
- Tweets van leraren die eindigen met ' ... en nu aan je huiswerk, laterzz XXX ...';
- Te populair taalgebruik en schuttingtaal;
- Leerlingen toevoegen als 'vriend' op je Hyves-, Facebook-profiel enz..

Veiligheid

MOZON heeft een verantwoordelijkheid als het gaat om de veiligheid van onderwijs-personeel en leerlingen. Dat begint met duidelijke en gecommuniceerde normen en waarden en de handhaving daarvan, ook digitaal. Scholen moeten zich niet laten verrassen door incidenten. Daarom hebben we eenduidige regels afgesproken die in dit 'Protocol Internetgebruik en Social Media' en in het 'Veiligheidsplan' van MOZON staan verwoord.

Voorbeelden die voor onveiligheid zorgen:

- Kleineren van leraren of leerlingen via Youtube filmpjes;
- Dreigtweets van leerlingen;
- Digitale seksuele intimidatie of beschuldiging ervan.

Achtergrondinformatie

1. Het gebruik van social media gebeurt 'real time'. Eén druk op de knop en jouw bericht staat direct online.
2. Online informatie staat misschien wel eeuwig online. Het is niet altijd gemakkelijk om informatie naderhand te (laten) verwijderen. Bedenk dus goed hoe je wilt overkomen in tekst, beeld en geluid – en niet alleen voor dat ene moment. Werkgevers, leerlingen en ouders zoeken soms op google naar meer informatie.
3. Het is een ongeschreven regel om eenmaal geplaatste berichten niet te verwijderen. Met één druk op de knop (real time) worden ook foute berichten online geplaatst. Probeer de eerste te zijn om je eigen fouten te corrigeren, zonder eerdere berichten per definitie te wijzigen of te verwijderen. Vermeld daarbij dat jij degene bent die het bericht wijzigt. Geef bij verwijdering een goede reden.
4. Je dient ook rekening te houden met het wettelijk vastgelegde auteurs-, beeld- en citaatrecht. Het is verboden om zonder toestemming van de maker andermans werk te publiceren. Schending van deze wet levert je een boete op van honderden euro's.
5. Sociale omgangsvormen gelden online net zo goed als offline. Respecteer degene tot wie je je richt. Laster, beledigingen en obsceniteit zijn niet geoorloofd. De privacy van anderen wordt gerespecteerd. Dit geldt voor zowel schoolbesturen, directies, onderwijspersoneel als voor leerlingen.
6. Je dient zoveel mogelijk inhoudelijk te reageren op stukken van anderen. Alleen je mening geven, zonder onderbouwing daarvan, vervuult de discussie en zegt meer over de schrijver van de reactie dan over het stuk. Onthoud dat dit soort reacties ook in google naar boven kunnen komen.
7. Social media hebben soms als gevolg dat er een grijs gebied ontstaat tussen privé en werkgerelateerde zaken. Wanneer je op een persoonlijke blog over je werk schrijft, kun je een disclaimer opnemen waarin staat dat dit blog jouw persoonlijke standpunt weergeeft en dat dit niet overeen hoeft te komen met het standpunt van de school.

April 2013

Jorien Huijsmans, beleidsmedewerker Personeel en Organisatie